

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Megint panasz.

Debreczen, aug. 29.

Megint panasz és újra panasz, és akiről szó van ismét a nemes komunitás intézősége.

Kedden délután történt a városháza kis tanácstermében, hogy a jog és pénzügyi bizottság elfogadott egy javaslatot, amelynek lényege az, hogy a városi közgyűlés emelje fel a fűárát. Elképzelhető, hogy milyen hatást gyakorolt erről a gyűlésről közölt tudósítás a kis emberekre. Elkeseredve mondták, hogy a városházán éppen olyanok az emberek, mint a francia vigjátékok kokottjai. *Mindig csak emelnek, emelnek, de soha sem engednek le semmit.*

A közönséget természetesen nem is foglalkoztatja még ez a határozat. De hát hogy is ne foglalkoztatná. Még nem érzi ugyan a hideg november barátságosan süvöltését, még nem látja a házakról lenyúló jégcsapokat, de már is didereg. Fázik attól a gondolatától, hogy mi lesz a télen?

A város már bejelentette, hogy a fát drágábban adja. A szénkereskedők már most sem állanak szóba a szegény emberrel. A kenyér ára felszökken, a hús, noha olcsó a marha ára, még mindig méreg drágán mérlik. A lakás viszonyok elkeserítően rosszak. És ne borzongjon meg a szegény ember, akinek nyakán ráadásul itt van a szeptember, amikor a gyereket be kell iratni új ruhával és tankönyvvel kell ellátni.

Egyszóval, a mikor valóságos titáni birkozást visz véghez a szegény családos ember az élettel, a melyben jó baráttal igen ritkán, ellenséggel pedig sűrűn találkozik, az üldözők sorába beszegődik a hivatalos város is, s a kis ember nyakára téve a kést azt mondja; nem lesz olcsó fa! Ha nem tetszik fagyj meg szegény ember, ha pedig városi fa mellett akarsz melegedni, fizess! Hogy honnan szerzed a pénzt, az mellékes, az a te dolgod,

de én, a város nem vagyok humanus, én rideg számító vagyok, s ki veszem a pénzt a zsebedből, ki én.

Erre a könyörtelen, rideg finánc politikára impozáns tiltakozással kell válaszolni a debreczeni kis embereknek. Még a városi közgyűlés előtt tartanak tiltakozó népgyűlést — erős presszióval kényszerítsék a törvényhatóságot arra, hogy végre a humanizmus politikáját gyakorolja, s ne utazék folyton azokra, a kiknek amugy is keserves dolog a megélhetés.

A legsötétebb Horvátországból.

Tegnap nyitottak meg a Károlyváros-úrvirimosti helyi érdekű vasutat. A megnyitási aktusnál politikai incidens játszódott le. Midőn ugyanis a műtárgyrendőri bejáráról szóló jegyzőkönyvet fevették, dr. Banjavics, Károlyváros polgármestere, továbbá Lukinics, Vinkovics és Modrusan országgyűlési képviselők tiltakozást jelentettek be a vasut megnyitása ellen, mint-hogy az egész vonalon magyar nyelvű állomási felirások is ki vannak függesztve és mert Horváth osztálytanácsos a vasutat magyar nyelvű beszéddel nyitotta meg. Amíg ezeket a törvénysértéseket meg nem szüntetik, — mondták a horvátok — addig tiltakoznak a vasut megnyitása ellen. Horváth osztálytanácsos a tiltakozás dacára a vasutat megnyitottak jelentette ki és azt átadja a forgalomnak.

A pénzválság.

A kormány közbelép.

Pénzt ad a kisbankoknak.

— Távirat tudósítás —

Budapest, augusztus 29.

A páratlanul rettenetes pénzdrágaság, illetve pénzszükség, már a közgazdasági élet minden ágában érezteti romboló hatását. A baj már oly a kut, hogy kormánykörökben is kezdenek foglalkozni a pénzdrágaság által teremtett szomorú helyzettel, melynek szanálását minden eszközzel meg kell kíséreni.

Mint értesülünk. Wekerle Sándor miniszterelnök több kapacitásával folytattat eszmecsere után elhatározta, hogy

szakítva az eddigi eljárással, mely szerint a kormány csak az öt vagy hat legnagyobb bankban és takarékpénztárban helyezett el állami pénzeket, — a kisebb pénztételek részére huszonöt millió koronát bocsát rendelkezésre, részint az állami pénztári készletekből, részint pedig a postatakarékpénztár betéteiből.

Ebből a pénzből majd a szolid szövetkezetek is kapnak, mint amelyek kizárólagos hitelnyújtói a kisembereknek, akik pedig a leginkább szorulnak most segítségre. A kormáynak ez az akciója, mely talán már a legközelebbi napokban ténnyé válik, bizonyára könnyebbé fog szerezni a szorongatott pénzpiacnak.

Polónyi pártot alakít.

Szövetkezik a néppárttal.

Keresztény szocialista lesz.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 29.

Polónyi Géza, a politika halottja vissza akar térni a parlamenti küzdő térre, a hol olyan jól érezte magát. Beavatott forrásból jelentik, hogy a néppárt disszidens keresztény szocialista elemeiből régi függetlenségi barátaiból akar pártot alakítani. A volt igazságügyminiszter, a ki előtt még egy nagymosás van — s a kinek ez a nagymosás esetleg igen igen kellemetlen lehet, erősen bizik jövődjé pártjában, s hiszi, hogy ennek révén még politikai tényező lehet.

A szervezkedés már javában folyik és Polónyinak nemcsak vezérkara van immár, hanem közkatónái is. Ugy értesülünk, hogy a különböző koalíciókból körülbelül negyven képviselőt sikerült magához toboroznia Polónyinak. Vagyis a pártja nagyobb lesz, mint a nemzetiségieké, vagy a néppárt és mindenképpen számottevő egységet jelent a magyar fórumon.

Regisztrálni akartuk ezt a legújabb politikai szenációt, amelyhez most még egyszer azt a megjegyzést fűzzük, hogy kalandosnak tetszik és hogy valószínűtlen kisé. De hát a Polónyi keze van benne. És éppen ezért minél kalandosabb, minél hihetlenebb, annál valószínűbb.

Borsajtóink

és kútszivattyuink tökéletesebbek és olcsóbbak minden versenygyártmánynál! Első kézből feltétlen jótállással árusítjuk Péterfia-utca 73. szám alatti raktárunkban. <<<

Hajdumegyei Népbank

mint szövetkezet intézeti helyiségét Piacz-u. 69. sz. alá a Kereskedelmi és Iparkamara épületébe (a megyeházával szemben) helyezte át.

Az Igazgatóság.

„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság.”

Vissza Magyarországra.

Négyszáz kivándorló érkezése.

Rómes tengeri út. — A kizsákmányolt munkások.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 29.

A hajnalban és a délután érkező budapesti vonatokkal négyszáz kivándorló érkezett vissza Debreczen és vidékére. A szerencsétlen embereket körülbelül husz kocsiiban helyezték el Budapesten és a Debreczen felé induló vonatokkal irányították szülőföldjük felé.

Csupa hatalmas szál emberek voltak a vissza vándorlók, a kik között számos asszony is volt. Meglátszott arcukon a sok szenvedés és nélkülözés. A férfiak beesett arcu, sápadt emberek, a kik magukon viselték a rettentő nehéz és keserves munkának mindent elárló bélyegét.

Beszélgetés egy munkással.

Tudósítónknak alkalma volt ezekkel a visszavándorolt emberekkel beszélgetést folytatni, mert mintegy kétszáz Szabolcs vármegyeiek voltak, akiknek kocsiját átcsatolták a Nyiregyháza felé induló vonathoz. Idejük volt a beszélgetésre.

Arra a kérdésre, hogy mikor indultak el Magyarországból, azt felelték a férfiak, hogy tavaly aratás után.

— És már meguoták az új világot — tette hozzá tudósítónk.

— Bár ki se mentünk volna uram, felelték a magyarok. Egy év alatt tudtuk meg, hogy milyen az élet Magyarországon kívül.

— Miért mentek ki?

— Dolgozni akartunk. De ne tessék azt hinni, hogy embernek való az a munka. Még az állattal is jobban bánnak idehaza, mint odakünn az emberekkel.

„A kompany.”

— Hol dolgoztak? — folytatta tudósítónk.

— A kompanynál! — volt a válasz.

Később aztán kimagyarázták, hogy mi az a kompany? A bánya és vasgyári részvénytársaságokat nevezik így a munkások. Majd szörnyű dolgokat adtak elő azokról a viszonyokról, a melyek ilyen kompany telepeken uralkodnak.

Különösen a magyar munkás van ki téve a sok bánatolomnak és nélkülözésnek — mondta egy visszatérő nádudvari ember. El sem lehet képzelni azokat a kínzásokat, a melyekben része van a szegény magyar munkásnak. Útik-verik őket a szabad Amerikában. A munkabér alacsony, a munka nem állandó, mert akarhányszor megcsúszik, hogy szombaton délután, a mikor kifizetik őket, azt is tudtukra adják, hogy a gyár beszünteti egy időre a munkát.

Ekkor az összes munkások, ha abban a városban nem találnak foglalkozást, kivannak szolgáltatva a lelketlen ügynököknek, a kik ismeretlen vidékekre szállítják őket szén és rézbányákba. Persze szerződésük alkalmával fűt fát ígérnek nekik, a minek persze se híre se hamva. De erejüket úgy kizsákmányolja a kapzsi amerikai tőke, hogy rövid idő alatt tönkre mennek.

Visszajönnek.

Julius hó elején történt, hogy az Allegheny és Cleveland környékén dolgozó magyar munkásokat elbocsájtották. A rövid egy esztendő alatt szerzett keserű tapasztalat és az újabb nélkülözés arra serkentette a szerencsétleneket, hogy ott hagyják az ígért földjét s visszatérnek Magyarországra.

Néhányan propagandát is csináltak a visszavándorlásnak s a gondolat nem volt ellenszenves a meggyötört munkás nép előtt. Vasárnapként gyűléseket tartottak s egy kis számadással megcsinálták a visszautazás programját.

A pénzgyűjtés.

Meg kell jegyezni, hogy a munkásoktól szerzett információk szerint a pénzszerzési ösztön az utolsó pillanatig fogva tartja a ki, vagy a visszavándorlót.

Az a munkás, aki kész hazáját elhagyni, hogy vagyonát gyűjtse az Újvilágban, már első keresményéből félretesz egy bizonyos összeget. Van olyan, a melyik hazaküldi 2-3 dolláronként, de több azok száma, a kik külföldi bankároknál helyezik el a pénzüket. Az illető bankosok igen jó üzleteket csinálnak, mert ha szegény munkás nem bírja tovább a robotot, hazakar indulni. A bankár a pénzt kiadja ugyan, de rábeszéli, hogy kár a megtakarított összeget elutazni, okosabb dolog, ha egy Európába induló hajón csekélyke munkát vállal s a munkájába betudják a hajójegy árának a felét, a másik felét ledolgozza.

Vissza a hajón.

A szegény embert a pénzszerzési vágy és a takarékoság itt sem hagyja el. Menten rááll az alkura s a bankár ur egyszerűen eladja a hajóstársaságnak a visszavándorlót, akinek a hajón is szörnyű munkát kell végeznie.

A legjobb üzletet a bankár csinálja, mert a pénzkezelés után nagy kamatot húz, a hajóstársaság ügynöki díjat fizet neki és a felhajójegy után is felveszi a díját.

Van ám sok ember a munkások között, aki nem képes semmit se gyűjteni. Ha tehát ezek haza akarnak jönni szintén munkát kell hogy vállaljanak a hajón. Ezek akik nem fizetik meg a jegy fele értékét ép annyit dolgoznak, mint azok, a kik megfizetik.

Egyesével szörnyen becsapják a hiányzó embereket, akik midőn az ország határára érnek, ekkor látják meg, hogy a hazától való távollét ideje alatt semmit se szerettek, ellenben elvesztették az egészségüket.

Bánásmód a hajón.

Tudósítónk a visszautazás viszontagságairól is kérdezősködött. A munkások hajmeresztő részleteket adtak elő, a hajón való bánásmódról.

Nem jöttek Fiume felé.

A 400 vissza vándorló a „Holland Amerika Linie” nevű hajós társaság hajójával indultak el e hó 18-án New-Yorkból. A visszavándorlók között voltak mintegy háromszáz, akik keservesen szerzett pénzüikkel fizették meg a hajó jegyét.

Amerikában ugyanis olyan árucikk a hajójegy, mint nálunk a levélpapír. Ugy veszik adják a hogy lehet.

Az ügynökök úgy csapták be őket, hogy a „Holland Amerika Linie” hajóstársaságról minden jót híreszteltek s ezenfelül 65 forintért adták el a hajó jegyet. Ez az ár igen olcsó, — ha hozzá tesszük még azt, hogy a tengeri utazásra 6 napot helyeztek kilátásba az ügynökök.

Az első napon tényleg minden jóval ellátták az utasokat. Már a második napon durva és goromba bánásmódban részesültek az utasok s az ennivaló oly rossz volt, hogy hozzá se nyulhattak. A kinek pénze volt vehetett valami élvezhető élelmiszert, a ki szükiben volt a garasnak, eleinte koplalt. Végül is kénytelen volt az élet fenntartása miatt enni. **A romlott hústól és a többi komisz ételmestől igen sokan megbetegedtek az utasok közül. Görösökben heverték a hajó fedézetén s a hajó parancsnoka, ahelyett, hogy segített volna rajtuk, kizsákmányozta őket.** Rendeletben adta ki, hogy a durva matrózok keressék le a hajó aljába a szegény beteg embereket, akik egyébként vánszorogni se tudtak. **Azt, a ki nem ment megverték.**

A 6 napos ut helyett 11 nap múlva érkeztek Antwerpenbe, a honnét vonaton jöttek Bécsen át Budapestre.

Földünk van idehaza.

Érdekes még megemlíteni, hogy a visszavándorlók korántsem valami földhöz ragadt szegény emberek. Majd mindegyiknek van háza földje a falujában s csak azért mentek ki Amerikába, hogy hirtelen meggazdagodva térhessenek vissza.

Tudósítónknak meg is jegyezte egyik másik.

— Ne tessék ám azt hinni, hogy mi valamiféle csavargók vagyunk. Van nekünk idehaza vagyonkánk, csak kimentünk szerencsét próbálni.

Arra a kérdésre, hogy ki csábitotta ki őket, kijelentették, hogy a faluból már előbb Amerikába távozott földiek példáján buzdultak fel. Látták, hogy az illetők olykor pénzt is küldöztek haza, kedvet kaptak a kivándorlásra.

— Ez a keserves csalódás kijózanított bennünket — jegyezte meg egy fiatalabb magyar. Még ha egész Amerikát nekem adnák se mennék ki többet.

A visszavándorlók egy része Hajdúmegye községébe, egy része Szabolcs és Szatmár megyébe való volt.

Debreczeni tudósok sirja.

Dombormű hirdesse nevüket.

A Csokonai-kör kegyelete.

Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 29.

A Debreczeni Fűvészkönyv megjelenésének százados évfordulója alkalmával a Csokonai-kör nem elégszik meg azzal, hogy szoborműben örökíti meg a két szerző emlékét, hanem e derék tudósok sirját is rendbe hozatja.

Diószegi Sámuel és Fazekas Mihály egymás mellett nyugosznak a Cegléd utcai nagy temetőben, de mindkettőnek sirja meglehetősen el van hanyagolva.

Fazekas Mihálynak csak 1904-ben állított a főiskolai magyar irodalmi társulat a Csokonai-kör támogatásával egy emléket, de ez is gondozásra és némi javításra szorul, Diószegi Sámuel sírkövére pedig, amelyet 1803-ban állítottak föl, az idő letörölte az aranyozást, úgy hogy a sírfelirat szövege csak nagy nehezen állapítható meg.

A Csokonai-kör elnöke, Géresi Kálmán és titkára dr. Kardos Albert a napokban jártak kint a Cegléd utcai nagy temetőben és intézkedtek a sírok rendbehozataláról. Egyszermind megbízták Tóth András szobrászt, hogy a Diószegi sírkövére domborművet jelt alkalmazzon, amely éppen úgy hirdesse Diószeginek tudós érdemét, amint a szomszéd sírkövön levő dombormű Fazekas költői dicsőségét a „Ludas Matyi” szerzőségét adja tudtunkra. E két sír rendbehozatala, a sírköveknek izléses kijavítása bizonyára méltó kiegészítésként fog szolgálnia D. és F. emlékére az ősz folyamán rendezendő irodalmi ünnepnek.

Vége az unalomnak.

Közeledik a színház nyitása.

Uj darabok — opera előadások

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, augusztus 29.

A debreczeni színház közönség is éppen olyan, mint minden magyar vidéki város közönsége. Mig nyitva áll a színház kapuja, kritizál, gáncsolódik, de ha bebecsukják sóhajtván gondol vissza a színházi estekre, s számítja a napokat, a mikor újból felhangzik a neve, s komoly méltósággal megjelenik a koturnus.

Mához egy hónapra teljével minden kíváncsi. Máramaroszigetről bevonul a társulat, s Dóczy Lajos *Utolsó szerelem* című tragédiájával megkezdődnek az előadások.

Az idei színházi szezon, amint az előjelekből ítélni lehet, mozgalmassabb lesz a tavalyinál. Mindjárt a szezon elején érdekes újdonságok kerülnek színre. Előadja Zilahy a Király színű legfrissebb újdonságát *A Vig Niebelungokat*, a bécsi szezon egyik nagyszerű darabját a *Walzertraumot*, a melynek még nincs magyar neve. Színre hozza Zilahy ezenkívül még a szezon elején a Magyar Színház két érdekesnek ígérkező újdonságát. Az új földesurat és Szent Péter esernyőjét.

Az idén kiváló sulyt helyez Zilahy az opera előadásokra. Színre kerülnek Faust, Traviata, Troubadur, Figaró házassága, Bajánák, Remete cseppettyük, Zsidónő.

Az opera ensemblét Zilahy né Singoffer Vilma, Fehér Olga, Szathmáry Elek, Boda Ferencz, Arkossy Vilmos, Bay László, Polgár Sándor alkotják.

A színházban szeptember közepére kész lesznek az átalakítási munkálatokkal. Uj ruhatár lesz, a folyosókat új linoleum szőnyeggel vonják be — a nézőtér mennyezetét újra kifestették, a páholyokat rendbe hozták. Szeptember huszadikán már a kicsinosított színház várja a közönséget.

Makaos öngyilkos jelölt.

Ötször szurta meg magát.

Nem lehetett kihallgatni.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 29.

Alig ismerte még az életet Hajdu János, már is el akarta dobni azt magát. Zsebkesével szurkálta össze magát, de szerencsére hozzátartozói észre vették tettét s megakadályozták abban, hogy elvérezen. Az eset részleteiről az alábbi tudósítás számol be:

Telefonon értesítették tegnap a rendőrséget, hogy Domb-utca 16. szám alatt öngyilkosság történt. Az eset bejelentése után úgy a rendőrség, mint a mentők részéről megjelentek a helyszínén s egy haldokló csizmadia segédét első segélyben részesítették.

Hajdu János ekkor már több sebtől vérzett. Hátán és mellén öt-hat milliméteres szurások nyoma látszott s félig öntudatlan állapotban hanykódott a szoba padozatán. A rendőrség látva, hogy a súlyosan sérült fiut nem tudja kihallgatni, elrendelte a kórházba való szállítását.

A mentők bevitték Hajdút a kórházba, ahol ápolás alá vették. Állapota rendkívül súlyos és szurásai feltétlenül halálosak volnának, ha a kés a mellkas csontozatában meg nem akad.

A rendőrség a délutáni órákban is megkísérelte a kihallgatását, de nem sikerült, mert Hajdu még mindig öntudatlan állapotban volt. — Így azt, hogy miért követett el öngyilkos kísérletet megállapítani nem lehet. A rendőrség, a mai nap folyamán ismét megkísérelte a kihallgatását.

Az államtitkár merénylői.

A császárszállási közápor.

Nyomozzák a tetteseket.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 29.

Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy a 4708 számú személyvonat ellen, amelyen Meskó László igazságügyi államtitkár és Kállay Tamás országgyűlési képviselők utaztak, Császárszállás állomásnál merényletet követtek el. Eddig ismeretlen tettesek hatalmas közáporot zúdítottak a vonatra, s kicsiben mult, hogy az államtitkár és a képviselő súlyos sérülést nem szenvedtek.

A vizsgálatot a rejtélyes kődobálás ügyében most a debreczeni kir. törvényszék vizsgálóbírója vezeti.

Ez ideig az volt a hiedelem, hogy a kődobálás gyermekesny. A vizsgálat adatai azonban azt látszanak bizonyítani, hogy tervszerűen előkészített merényletről van szó. A merénylők tud-

ták, hogy Meskó államtitkár azon a vonaton utazik haza Nyiregyházára, egész biztosra vették tehát, hogy bűnös tervük sikerülni fog.

A debreczeni szárnyparancsnok rendelkezésre lovas csendőrök mentek ki Császárszállásra, ahol kihallgatják a tanyai népet. Valószínűnek látszik, hogy a merénylők rövidesen kézre kerülnek.

SZÍNHÁZ.

Vik László premierje. Máramaroszigeten a héten került színre Zilahy színársulatánál Oláh Gábor V. László király-a. Az ismert történelmi tárgyú szömmel való látása, a cselekvények szinte viharos lezajlása, de mindenekelőtt a nyelv, a dikció tömör, színes, szokatlan ereje: nagy diadalt hozott színháznak, szerzőnek egyaránt. A címszerepben a fiatal Bécezi aratott nagy sikert. Csáder Irén Henkor Katalinja minden ízében művészi alakítás volt Hunyadi Lászlót Ternyei Lajos, Cilleit Szakács Andor, Garát Békés Gyula, Gara Máriát Szabó Irma játszott a nemes művészettel. Zilahy Pali rövid szerepébea megmutatta, hogy méltó fia apjának színpadon is; Mátyást játszott rendkívüli kedvességgel. Zilahy Gyulának ambíciója, hogy ezt az új csapáson induló magyar történelmi drámát mentől pazarabb díszszel hozza színre Debreczenben is.

A vitriolos Antónia.

Megfenyegetett banktisztviselő.

Mikor a szerelem kellemetlen.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 29.

Egy előkelő debreczeni úri embernek, a ki egyébként főtisztviselője egyik bankunknak, s garzon ember, már másodszer okoz kellemetlenséget egy lieson, a melyet a mult esztendőben szőtt Bécsben, a Práter suttozó lombjai alatt. A szerelmi kaland oda fejlődött, hogy már már vitriol dráma lett belőle. Szerencsére a rendőrség energiájának a tragédia elmaradt, s egyelőre a büntető bíróság előtt találkoznak a lieson szereplői. Tudósítónk az érdekes esetről a következőket jelenti.

Oda fönt Bécsben.

Emlékezhettek a debreczeni független ujság olvasó közönsége arra, hogy megirtuk egy debreczeni úriember bécsi kalandját. — Pár emlékeztető vonást mégis ide vettük. Egy ur, bank főhivatalnok a tavalyi font járt az osztrák fővárosban. A nagy forgalmi császár város koróján megpillantott egy fess nőt. Utána sietett s rövid szóváltás után rögtön meg is barátkozott vele. Néhány óra mulva pezsgős vacsora elfogyasztása után már egymás is voltak.

Aztán jött a válás pillanata. Fűtyölt a vonat s amit sem sejtő debreczeni ur elrobogott haza Debreczen felé.

Mult az idő s egy esztendő mulva gögicsélt kis gyermek érkezett a fess

Szülők figyelmébe.

Asztalos József

divat aruháza

Debreczen, Kossuth-u. 4.

Ajánlom dusan felszerelt rakítaram fiu- és leány fehérneműekben, harisnyák, kötények, flanel takarók és paplanokban a legolcsóbb árakban. — Mérték utáni rendelések elkészítetnek.

bécsi asszony született **Kundena** Antónia részére, aki egyébként a köznapok robotosai között előkelő helyet tölt be, a főzökanalet kezeli.

Kundena Antónia természetesen alig várta, hogy Debreczenbe jöjjön s itt felkutatta bécsi udvarlóját, hogy gyermekének jogokat biztosítson!

Itthon Debreczenben.

A mint Debreczenbe érkezett Antónia, egy szép napon beállított bécsi kedveséhez. Elmondta neki, hogy ő az, akivel mulatott odafönt Bécsben, elmesélte, hogy ennek a mulatságnak következményei is voltak. Igaz, hogy a kis gyermek már halott, de a kiállott szenvedélyekért, továbbá a temetési költségekért anyagi kárpótlást kíván. Mert ha nem, akkor lesz vitriol és botrány.

A kellemetlenül sarokba szorított uri ember a rendőrség segítségét kérte. A rendőrség bele is avatkozott az ügybe s a bécsi asszonyt sikerült is eltávolítani Debreczenből.

Ebből dráma lesz,

Kundena Antóniát nagyon elkésértette, hogy minden eredmény nélkül kellett távoznia Debreczenből. Gondolt hát merészet és nagyot és visszatért ismét. Hogy a rendőrség zaklatásától ment legyen, elszegődött egy debreczeni butorgyárhoz szakácsnőül. Mikor aztán minden elcsendesedett, tegnap újból felkereste régi ismerősét s jogait követelte. Mikor a férfi a rendőrséget emlegette, Antónia görcsösen felzokogott.

— Ebből vitriol dráma lesz!

Ezt már a hivatalában megtámadott ur nem vette tréfára, ügyvédje útján jelentést tett a kellemetlenkedő asszony ellen zsarolás és veszélyes fenyegetés címén. A rendőrség meg is indította a vizsgálatot, az ügy tehát a bíróság előtt folytatódik.

Akit az öröm megörjített

Egy tanítónő tragédiája.

A késői kinevezés átka.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, aug. 29.

Az élve halottak a legridegebb tragédia tárgyai. És ezek között is szomorú kiválóság Sik Vilma, egy örült tanítónő és özvegy édesanyja, Sik Lászlóné.

Sikné már vagy huszonöt esztendő özvegy asszony. Amióta a férje meghalt, csupa kemény küzdés és nyomorúságos nélkülözés volt a sorsa. Hogy megélhessen és hogy a kis 2 esztendő leányát kenyérkereső pályára adja, mosásból és hasonló munkával tartotta fenn magát.

De a leányához érzett szeretet lan- kadatlan küzdőt csinált az asszonyból, aki minden félreteheto fillérjét a leánya nevelésére fordította. Iskolába járatta és tanítónővé képezte.

Vilma kisasszony megkapta a diplomáját, de állásra csak nem tudott szert tenni. Végigkilincselte az összes pedagógiai nagyságokat és méltóságokat, de minden eredmény nélkül. Igéretet kapott igen sokat és igen nagyokat, de állást egyetlenegy sem.

Hogy megéljen, a fehérművarást tanulta meg Sik Vilma. Közben pedig mindenfelé folyamodott akár egy ideiglenes tanítónői állásra.

A kisasszony nem kapott állást. Várt, várt huszonhét esztendő koráig, amikor az idén a legutolsó tanítói kinevezések megkapta az óhajtott alkalmaztatást.

A kinevezés a szerencsétlen teremtést örülttette. A határtalan öröm, hogy most már megvan leghőbb vágya, a tanítónőt megörjítette. Üldözési mániájában minduntalan csak ezt hajtogatta:

— Megfojtom a társnőmet, akik irigyelik tőlem új állásomat. Leszúrom őket, mint a vaddisznót.

A szerencsétlen nőt a főkapitányságra hozta édesanyja.

Innen a lipótmezei tébolydába szállították a szerencsétlent.

Az utolsó üdvözet.

„Tartsanak meg emlékezetökben”

Egy fiatal lélek tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 29.

Hajduböszörményben sokat beszélnek most egy fiatal asszony öngyilkosságáról. Varga Danielné az öngyilkos neve. Az eset részleteiről a következőket jelenti tudósítónk.

Varga Danielnét tegnap lakásán felakasztva találták. Hozzá tartozói értesítették az esetről az ottani rendőrséget, amely az öngyilkos hulláját a hatósági orvossal megvizsgáltatta és zsebeit felkutatta.

Egyetlen gyűrött levelet találtak a zsebében. Kuszált irással, néhány értelmetlen mondat volt rá írva. *Halálnak okául életuntságot emleget.*

A levelében elbucszuk hozzá tartozóitól és kéri, hogy tartsák meg jó emlékekben. A rendőrség táviratban tett jelentést az öngyilkosságról a kir. ügyésznek. Dr. Gáthy Bálint királyi ügyész táviratilag adta meg a temetési engedélyt. A szerencsétlen asszonyt holnap temetik el.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi teleton sz. 339

Szerkesztőségi 6. d. s. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 3. Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz.

— **Személyi hír.** Kovács József polgármester ma délután Budapestre utazott, hogy több fontos városi ügynek elintézését megsürgesse.

— **A kistemplom tornya.** A kistemplom restaurált tornya készen van. Az egyház az új toronyhoz mérten az órát is kiakarja javítani. Ez ügyben a városhoz átiratot intézett. A tanács mai ülésén a toronyóra kijavítására 691 koronát szavazott meg.

— **Világítás a Homokkertben.** A homokkert lakossága kérvényt adott be a tanácshoz. A kérvényben 400 korona világítási segítyt kérnek. A tanács az összeget megadta, de kikötötte, hogy ez csak azon esetre szól, ha a villamos világítást minél többen bevezetik, úgy hogy érdemes legyen a Homokkert utcai világítását is eszközölni.

— **A debreczeni népkönyvtárak.** Dr. Gulyás Pál a népkönyvtárak országos főfelügyelője Debreczenbe érkezett, hogy a népkönyvtárakat felülvizsgálja, esetleg, ha szükséges új könyvtárak felállítása iránt intézkedjék.

— **Jóváhagyás.** A belügyminiszter ma érkezett leiratával jóváhagyta a debreczeni faipari részvénytársaság alapszabályait. Nemkülönb Debreczen város azon határozatát, a melylyel 10 részvény jegyzésével lépett a vállalatba.

— **Eljegyzés.** Schmied Elek gróf Károlyi István uradalmának gazdatisztje eljegyezte özv. Hutiray Ferenczné szül. Szigligeti Jolán kedves és művelt leányát Bertát.

— **A gazdasági bizottság ülése.** Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága f. évi augusztus hó 31-én délután fél öt órakor az egyház tanács termében ülést tart, amelyen a folyó ügyeket fogják tárgyalni.

— **Drágább lesz a Békéssy féle szappan.** Az általános drágaság korszakában az áremelés nem hagyta nyugodtan a száppant sem. A jó derék szappant, a mellyel annyi mindenfélét mosnak le ezen a világon. Nehány nappal ezelőtt a Schicht-féle szappangyár kezdeményezte az áremelést az 6 kulesos szappanjával. Száz kilónként 4 koronával drágábban adja, mint annak előtte. A híres debreczeni szappangyár, a mely Békéssy Rózsai és Társa tulajdonát képezte, erre hamarosan mérleget csinált, s konstátálta, hogy az osztrák szappannál kiválóbb minőségű Békéssy-féle szappan előállítására is lényegesen megdrágult, s ezért a Békéssy és Társa-féle szappan árát is fel kellett emelni száz kilónként 4 koronával. Adatik tudtára ez a hír azoknak a háziasszonyoknak, a kiket illet.

— **Szerenád Komlóssy Arthurnénak.** A Petőfi dalkör abból az alkalomból, hogy tegnap Komlóssy Arthurnénak szül. Pusztai Rózsának tegnap nevenapja volt, kint a nyaralójában szerenádöt adott. A dalkör 3 darabot énekelt el. A szerenádért Komlóssy Arthur mondott köszönetet a dalkörnek, melynek tagjait azután vendégül látta.

— **Tengeri halpiac.** Márkus Jenő jöhirü debreczeni szálló tulajdonos, a ki tavaly a husdrágaságot a tengeri halak árusításával igyekezett mérsékelni, beadványt intézett a tanácshoz, melyet arra kért, hogy a halak árusítására a piacon ingyenes helyiséget engedjen át. A tanács tekintettel Márkus Jenő jóindulatu vállalkozását a kérelemnek helyt adott.

— **Pót és javító colloquiumok az akadémián.** Szeptember hó 3-án lesznek. Az ezekre való jelentkezés végett az illető kérvénye szeptember hó 2-ika d. e. 9-12 órában adandók be a dekáni hivatalba.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog kezdődni. Péntek este fél 7 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor és délután fél 5 órakor. Vasárnap a „Szeluchoth” hajnali 4. hétfőn és a többi napokon hajnali fél 5 órakor.

— **Jogi és theologiai alapvizsgálatok az akadémián.** A jogi alapvizsgálatok 9-én kezdődnek meg, az ide vonatkozó kérvények 6-án déli 12 óráig adandók be. A theologiai alapvizsgálatok

széles a helyére
feljegyezni

önyv-
könyv-
Debreczen-
nyvtá-
szük-
a iránt

miniszter
a deb-
alapsza-
város
észvény

ek gróf
latisztje
é szül.
leányát

g ülése.
zottsága
fél öt
en ülést
ják tár-

ssy féle
korsza-
ugodtan
ppant, a
t le ezen
Schicht-
z áreme-
Száz ki-
lja, mint
szappan-
ársa tu-
mérleget
osztrák
Békéssy
sen meg-
ársá-féle
száz ki-
dtára ez
knak, a

y Ar-
abból az
omlóssy
ózsának
nyara-
dalkör 3
ért Kom-
netet a
tán ven-

kus Jenő
nos, a ki
eri halak
ni, bead-
lyet arra
a piacon
A tanács
tu vállal-

umok az
n lesznek.
t az illető
e. 9-12
hivatalba.
i tagok
gok, hogy
omban az
sig követ-
ek este fél
óraker és
a „Sze-
többi na-

a'apviss-
jogi alap-
g, az ide
12 óráig
vizsgálatok

pedig szeptember hó 10-én veszik kezde-
tükét és megszakítás nélkül tartanak 27 ig.
Kérvények a jelentkezésre a négy félév
ről szabályszerűen lezárt index keretében
a dekan hivatalhoz nyújtandók be szept.
hó 18 án déli 12 óráig.

— **Atalakítások a színház-
nál.** Mire a színészek újra bevonul-
nak Debreczenbe, a színház belsejé-
ben lényeges átalakítások lesznek. A
főmérnök ma jelentette a tanácsnak,
hogy a nézőtéri menyzet és más javítási
munkálatok már a vége felé kö-
zelednek s kéli, hogy a 861 korona
költséget, amelylyel a munka elvég-
zése járt, a tanács kiutalja.

— **Carmellini a Bikában.** A deb-
reczeni közönség régi kedvence Carmel-
lini a jeles bűvész szombaton és vasár-
nap este előadást rendez a Bikában. Carmel-
lini ezuttal új műsort mutat be a kö-
zönségnek, amelynek körében élénk ér-
deklődés mutatkozik az előadások iránt.

— **Templomi imaszékek bérbe-
adása.** Értesítettnek az izr. hitközség tag-
jai, hogy a templomi imaszékek bérbe-
adása f. évi szeptember hó 1 éa veszi kez-
detét. A tavalyi bérlők jegye a Deák Fe-
rencz-utcai templomban szeptember 1., 2.
és 3 án, azontúl, vagyis 4. 5. 6. és 8-án
az általános bérbeadás eszközöltetik.

A Kápolnási utcai imaházi jegyek
szeptember hó 4 től kezdődőleg árultaknak
a tavalyi bérlők jegyei itt csak 4. és 5 én
tartatnak fenn.

Ugy a Deák Ferencz utcai templom-
ban, mint a Kápolnási utcai segéd ima-
házba szóló jegyek az izr. irodájá-
ban, József kir. herceg u. 26. emelet, előb-
biek naponta d. e 10-12 ig utóbbiak d.
u. 3-5 ig árusítatnak.

— **A debreczeni rendőrség a ci-
gányok ellen.** Az utóbbi időben nagyon
sok cigány asszony kóborol Debreczen ut-
cáin. Kóborognak és helyenkint lopnak.
A rendőrség ezért elrendelte, hogy fogdos-
sák össze őket. Tegnap két cigány ass-
zonyt fogtak el, Rostás Marit és Rostás
Zsuzsát. Mindkettőjük kártyavetéssel szé-
delgett. Letartóztatták őket.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi
nap folyamán a következő halálozásokat
jelentették be a helybeli anyakönyvi hiva-
tálnál: Bartha Róza ev. ref. 21 éves Leskő
István r. kath. 9 hónapos, Kiss Sándor ev.
ref. 47 éves.

— **Ellopott óra.** Nagy Sándor Ho-
móckerti lakos 36 korona értékű óráját
átadta egyik ismerősének. Ez azonban az
órát többszöri kérése dacára sem adta
vissza sőt azt elzalogosította. A rendőrség
megindította a tolvajlás ügyében a vizs-
gálatot.

— **Férfiaknak nélkülözhetetlen
a legújabb öngyújtó készülék, da-
rabja 1.50 és 2.— korona Mentzénél
Kossuth-u. 4. szám.**

— **Gyógyszerész gyakornokul**
Muraközy László gyógyszerész felvesz egy
helybeli illetőségű 6-8 gymnaziumi oszt-
ályt végzett fiatal embert a nála megtul-
ható feltételek alapján.

— **Antalfy Ferenc könyvkötészete**
Piac-utca 31. a városház kapuval szemben.

— **40 % alacsonyabbban vásárolhat**
mint bárhol utazókoffereket, turista inget,
szalma kalapot, pehely könnyű nyulszőr
kalapot a „Nyakkendő király” nál, a fő-
posta mellett.

— **Uraknak, hölgyeknek, fiata-
loknak és öregeknek a legczélsze-
rűbb vásárlást Mentze áruházából
vásárolhatunk.**

— **Antalfy József könyv- és pa-
pirkereskedése** Letzter műterme mellett
Piac-u 44. sz.

— **A Hajdumegyei népbank** Piac-
utca 69 sz. Kereskedelmi és Iparkamara
épületében minden törzsetettré, azaz heti
50 fillér befizetésre utólagos kamatszámol-
lással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen
rendszer mellett nem kell a kölcsön után
külön kamatot fizetni, mivel a heti befize-
tésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Ki akar szép lenni?** Erre a kérdése
bizonyára igennel fognak felelni összes nő olvasó-
ink. Igen ám, de a szép isteni adományában nem
részesülhetett mindenki s így azon kell igyekezni,
hogy az arczbört szépsítsük s a szépséghibákat eltün-
tessük. Ilyen biztos szer azonban nagyon kevés van,
de ezek közt az első helyet bizonyra Grósz Nagy
Ferencz gyógyszerész „Fáy”-féle arczkrémje foglalja
el, mely pár nap alatt meglepően eltünteti szeplőt,
májfoltot, pörsenét, pattanást és minden más borbajt.
Kismítja a ránczokat és himlőhelyeket s még
koros egyéneknek is úde arczszínt kölcsönöz. 1 tégely
1 korona, hozzávaló Fáy-szappan szintén 1 korona

A székesfehérvári sztrájk.

Eltoloncolt izgatók.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 29.

Székesfehérvárról távirják, hogy a
rendőrség erélyes intézkedéssel vetett vé-
get annak a visszás állapotnak, a melyet
két kitiltott izgató az általános sztrájk
rendezésével teremtett.

Ismeretes, hogy a székesfehérvári
rendőrség Handler Gyula szocialista párt-
titkárt és Forgács Dezsőt a földmunkás
egylet titkárát izgatásaik miatt kitiltotta
a városból, melynek 8 nap alatt való el-
hagyására kötelezte őket.

Handler és Forgács általános sztrájk-
ot rendeztek. Napok óta megszűnt a
munka Székesfehérvárott. A két agitátor
még továbbra is izgatta a munkásságot s
arra ösztökelte, hogy a dologba lépő ke-
vés munkásnépet terrorizálja.

A rendőrség a féktelen izgatás foly-
tán ma délután úgy szerzett érvényt a
kitiltó végzésnek, hogy Handlert és For-
gácsot elfogatta.

A két titkárt ezután titokban kivi-
tette az állomásra a rendőrfőkapitányság
s Handlert a Szombathely felé induló von-
nattal, Forgácsot pedig Budapesten át
Gyöngyösre toloncolták.

A munkásság nem tud még a dolog-
ról. A városban a katonaság készenlében
van, hogy az esetre ha a munkások tűn-
tetne, vagy valami más lépésre határozná
el magát, elejét vegye az esetleges baj-
oknak.

Kié a félmillió?

A bajai bank botránya.

A főkönyvelő a hüvösön.

— Távirati tudósítás. —

Baja, augusztus 29.

Nagy kavarodást idézett elő Baján
tegnap az odaváló Kereskedelmi és Ipar-
bank főkönyvelőjének, Wagner Sándor-
nak a letartóztatása. A bűnpörbe beál-
lott ez a fordulat első sorban az intézei-
tet érinti, melynek nemcsak a részvénye
vesztettek egyszerre 50 százalékot az ér-

tékükből, de a betevő is tüstént jelent-
kezett a pénzéért. — És ez a főbaja a
banknak.

Magának a bűnpörnek állása ugyan
is alig változott az utóbbi időben. Épp
ezért Wagner, aki folyton az ártatlansá-
gát hangoztatja, bizik abban, hogy ha-
marosan szabadlábra helyezik. A védője,
dr. Waisz Sándor budapesti ügyvéd — a
mint Szabadkáról telegrafálják — odaér-
kezett és megfeleltette a vizsgálóbíró le-
tartóztatást kimondó határozatát. A fel-
folyamodás dolgában holnap délben fog
határozni a szabadkai törvényszéki vád-
tanács.

Eleinte az ügyészség, már a nyomozás
után, még a vád képviselőt se akarta
átvenni s ily értelemben döntött. Csak
ezután történt, hogy a vádhatóság mégis
akcióba lépett, miután arra a főügyész-
ségtől kapott utat itást Mikor erre bíróság
elő került a feljentés, valamint a nyomozás
anyaga: a vizsgálóbíró volt az, aki
elutasító határozatot hozott, nem látván
fenforogni büntetendő cselekményt. A vizs-
gálóbíró határozatát is megváltoztatták
azonban, még pedig a szabadkai törvény-
szék váditanácsa, amely elrendelte a bűn-
vizsgálatot. Azóta kerültek a bank köny-
vei szakértők kezébe s mert azokban va-
karás nyomait észlelték, rendelte el most
már a vizsgálóbíró Wagner főkönyvelő
előzetes letartóztatását.

A törvényszék holnapi döntését nagy
érdeklődéssel várják a bajaiak.

TAVIRATOK.

Szterényi Budapesten.

Budapest, aug. 29. Szterényi József
államtitkár ma délután vissza érkezett
Karlsbadból, a hol Kossuth Ferenc keres-
kedelmi minisztert látogatta meg.

Megszökött sikkasztó.

Eszék, augusztus 29. Kántor Jó-
zsef, az erdődi állomás főnöke 5000
korona hivatalos pénz elsikkasztása
után megszökött. Kántor ellen az
ügyészség elfogató parancsot adott ki.

Meglopott bankszolga.

Budapest, aug. 29. A rendőrség
megjelent ma délután Várkonyai Ferenc,
a Gedike bankház szolgálja és panaszt tett
ismeretlen tettes ellen, aki 12500 koronát
lopott el tőle. Várkonyai a Szabadság téren
egy padra ült és a táskát, melyben a pénz
volt, letette. Egy pillanat múlva a táská
a pénzzel együtt eltűnt.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, aug. 29. A fővárosban
nagy tüzvész volt ma. Az ugynevezett
Vizafogón lévő Magyar festékgyár rész-
vénytársaság gyártelepe égett le. A tűz a
délelőtti órákban keletkezett s még min-
dig ég. Igen veszedelmes a tűz annál is
inkább, mert a gyártelep körül más gyár
vállalatok vannak s félt, hogy azok is a
lángok martalékául esnek. A tűz a gép-
házban keletkezett s rohamosan terjedt el
az egész telepen.

Elhunyt költő.

Budapest, augusztus 29. Tak-
sonyi József, a jeles poéta ma a Ro-
bus kórház műtőtermében meghalt.
Taksonyinak vakbél gyuladása volt, a
melyet megakartak operálni s a műtét
alatt elhalálozott. Neje Hadrik Anna,
drámai művésznő, kitől elváltan élt és
két árvája gyászolja.

Öngyilkosság a tébolydában.

Bécs, aug. 29. Debes Emil dr. orvos, akit február óta az alsó ausztriai elmegyógyintézetben ápoltak, — ma az intézet parkjában agyonlőtte magát.

Megszűnt a fekete himlő.

Bécs, augusztus 29. A fekete himlő epidemia csaknem teljesen megszűnt. Ma déli 10 óráig újabb esetet nem jelentettek be.

A hármasszövetségről.

Róma, augusztus 29. A Messagesó egyik munkatársa a szemerangi találkozásról beszélgetést folytatott Bartalaival, az olasz irredentisták vezérével, ki a hármasszövetség egyik legelkeseredettebb ellenségét Bartalai nagyon skeptikusan fogja föl. A két külügyminiszter találkozásáról közzétett jelentéseket, de a maga részéről szintén óhajtja, hogy Olasz és Magyarország Ausztria baráti viszonyának konszolidálását.

TANÜGY.

Polgári fiúiskolai beiratás. A debreczeni négy osztályú nyilvános magán polgári fiúiskolában (Abeles intézet, Nemzetőr u. 3.) a jövő tanévre szóló beiratkozásokat naponta d. e 10—12-ig fogadja el az igazgatóság.

Beiratkozások a polgári fiúiskolába. A Debreczeni Kereskedelmi Tanintézet polgári iskolai tagozatában a befejező beiratások f. évi szeptember hó 1—3. napjain történnek, még pedig délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között (földszint 5. szám alatt). A tanintézet jelenlegi tanulói, valamint az újonnan beiratkozó növendékek a legutóbb nyert iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevél) és újraoltási bizonyítványokat is bemutatják. Beiratási díj 6 korona, egész évi tandíj 60 korona. Beiratásakor a beiratási díj és a félévi, kivételesen a negyedévi, tandíj fizetendő. A díj talán javító- és pótló vizsgálatokat augusztus hó 31-dikén reggeli 8 órakor kezdődőleg, a felvételi és különbözeti vizsgákat pedig szeptember hó 2-dikén ugyanosan reggel 8 órakor kezdődőleg vesszük föl. A felvételi és különbözeti vizsgákért járó díjak a vizsgát megelőzőleg fizetendők le. A magán vizsgálatokat szeptember hó 4—5 napjain tartjuk. A tanévet szeptember hó 7-dikén reggel nyújtjuk meg. Az igazgatóság.

Beiratkozás a felső kereskedelmi iskolába. A Debreczeni Kereskedelmi Tanintézet felső kereskedelmi iskolai tagozatában a befejező beiratások f. évi szeptember hó 1—4 napjain történnek, még pedig délelőtt 9—12. és délután 3—5 óra között az igazgatóság hivatalos helyiségében (II. épül. I. emelet 23. sz.) Az alsó osztályba oly tanulókat veszünk fel, kik a polgári fiúiskola, gimnázium, vagy reáliskola negyedik osztályát sikeresen végezték. A tanintézet jelenlegi tanulói, valamint az újonnan beiratkozó növendékek a legutóbb nyert iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevél) és újraoltási bizonyítványukat is bemutatják. Tandíj egész évre 200 korona, beiratkozásakor a félévi, esetleg negyedévi tandíj fizetendő be. Előzetesen beiratkoztak a 40 korona tandíjat félévre, esetleg negyedévi tandíjra egészítik ki. — Szerényebb anyagi helyzetben lévők a tandíjnak havi részletekben fizetéseért folyamodhatnak. Szegény sorsu, de jó magaviseletű tanulók, ha legalább

is jó osztályzattal bírnak, tandíjkedvezményt nyerhetnek. A havonként fizethető tésért, valamint a tandíjkedvezményért folyamodni kell és az Iskolai Felügyelőbizottsághoz címzett kérvények beiratkozásakor az igazgatónál adandók be. A pótlóvizsgálatokat augusztus hó 30-dikán délután 3 órától, a javítóvizsgálatokat pedig augusztus hó 31-dikén reggeli 8 órától kezdődőleg vesszük fel. A tanévet szeptember hó 5-dikén reggel 9 órakor nyitjuk meg. Az igazgatóság.

MULATSÁGOK.

Batyu mulatság a Boesckay kertben. A magyar szent korona országai vasutas szövetségének debreczeni kerülete f. hó augusztus 31-én szombaton a Boesckay kertben batyu mulatságot rendez, melyre a t. tagokat és a t. közönséget ez uton hívja meg. Belépő díj 1 korona, nők belépti díjat nem fizetnek. Indulás szombaton délután negyed 5 órakor és este 7 órakor, visszaindulás este 10 órakor és éjfél után két órakor. A mulatságra a szövetség a híres bácskai tambura zenekart és Kiss Gyula jóhírű zenekarát szerződtette.

REGENY-CSARNOK.**Küzdelem a becsületért.****14. Bűnügyi regény.**

Láttam, hogy kitűnő lövő; egyetlen egyszer sem lőtt hiába és mindig puska végre várta a vadat. Közben esteledni kezdett és a köd is leszállt. Amint egyre sűrűbb körbe fogtuk a vadakat, Bartos Pál gyorsabban ment, s én tőlem feltehetőleg siettem utánna az egyenetlen talajon, míg egyszerre csak azt vettem észre, — hogy hozzáintézet kérdésemre nem kapok feleletet.

Még az imént is azt hittem, hogy mellettem volt, s a lépteim nyomán legördülő kövek zajáról azt gondoltam, hogy az ő lépteinek zaja, — s ime, most nincs sehol. A köd oly sűrű volt, hogy vágni lehetett volna; két lépésnyire sem láttam, s amint megálltam, oly néma csönd vett körül, mintha temetőben lettem volna.

Megdöbentem; az első pillanatban azonban nagyobb volt a szégyenem, mint az ijedségem és resteltem segítségért kiáltani, Hallgatóztam, ekkor távolról puska lövést hallottam; valószínűleg valaki kilőtte a puskaját hazatérés előtt, — s erre felsikoltottam — ismét néma csönd lett.

Ijedten indultam a dombról lefelé, abban az irányban, ahonnan a puska lövést hallottam, de ekkor már oly sötét volt, — s emellett a köd sűrűn permetezett s bőrig áztatott, hogy semmit sem láttam, és hanyat homlok bukácsoltam a köveken és fatörzseken.

(Folytatása köv. zik.)

Tözsdei szakember

kitűnő tanácsos szolgál, mely által már csekélyebb összeggel és korlátolt risikóval az árfolyamnak úgy esése, mint emelkedése teljesen kihasználható **Működéseért jutalék csak a tiszta nyereségből fizetendő.** — Megkeresést „WEISZ JÓZSEF” Budapest, Postafiók 151. alá kérek.

Hát mit gondol uram?

amiért olyan mélyen a hegyekben lakunk, azért a Fáy valódi Sodeni ásvány-pasztillák nem volnának nálunk kaphatók? Szép volna! Ezeket a turisták sokat kérik, és oly nélkülözhetetlenek, hogy sohasem hagyjuk kifogni. Még nem láttam tapasztalt és elővigyázó turistát, kinek nem volna a zsebében minden eshetőségre egy doboz Fáy valódi Sodeni. — Fáy valódi Sodeni K 1.25-ért kapható a gyógyszerárakban, drogueriákban és ásványvízkereskedésekben.

Főraktár, Magyarország részére: Dr. Egger Leo és Egger J. Kochmeister utóda, Thalmayer és Szeitz, Török József utánál Budapesten.

Dr. Weinberger Sándor

ügyvédi irodáját

Piacz-u. 55. számú (Hungária melletti) ház földszintjére

helyezte át.

Minden tanintézetben használt

hivatalos összeállítás szerint előirt

tankönyvek

új és használt állapotban,

rajzszeretek, írószerekek, füzetek, iskolatáskák stb.

jutányos árban kaphatók

Telegdi K. Lajos utóda

Eperjessy István

könyv és papírkereskedésében a Városháza épületében.

Előrehaladt idény miatt!!!

Nagy occássia vásár

nap- és eső-ernyő gyárban.

Piacz-utoza 43. szám.

1. Csinos színes napernyők . . . 1 K 80 fill.
2. Elegáns fél selyem napernyők . . . 2 K 50 3 K
3. Legfinomabb fél selyem napernyők . . . 4 K 4 K 50
4. Elegáns mosható vászon ernyők . . . 4 K 50 fill.
5. Tiszta selyem ernyők . . . 5 K 6 K 7 K
6. Fekete eső-ernyők és antureás 20,° leszálltva.
7. Eredeti francia mell-fűzők 3 koronától kezdve.

Javítások és áthuzások olson és pontosan eszközöltetnek.

Zalai Márk tanár

3 havi könyviteli szaktanfolyama fel-
nőttek számára

megnyillik szeptember 3-án.

Mérlegképes, perfekt könyvve-
zetés. Gyönyörű írás, keresked. szám-
tan, váltóisme, levelezés és gyorsírás.
Több ezer tanítvány a legelőkelőbb,
legjövendőbb állásokban. — Társadalmi és miniszteri elismerés.

Tandíj 50 korona.

Beiratás naponta 10—12. (Városi
bérpalota 2. sz III. kapu, 2. emelet)
Nappali és esteli tanfolyam.

Európa legnagyobb

„Uránus” villamos Színháza

a szénavásártéren.

➤ **Legjobb szórakoztató hely.** ◀

1500 ülő hely! — Kényelmes berendezés!
Állandó szellőztetés!

Minden másod napon teljesen új műsor-
ral előadásokat tart.

Pénteken és Szombaton aug. 30. és 31.

Szenzációs ujdonság! Itt először!

Csak 2 napig látható!

A francia hadsereg indulása

Casablancába.

Francia hadsereg hajókra szállása Orán-
ban és a hadijók. — Eredeti természet-
beni fölvetel.

Azonkívül a következő ujdonságok.

Műsor:

- Mézes hetek.
- Az újévi liba.
- Lehetetlen utazás.
- Két részeg a folyón.
- Hitelezők áldozata.
- Varázs fuvola.
- Utazás egy csillag körül.
- Fogjátok el a tolvajt.
- Az ozu vizörvényei Japánban.
- Párisi tolvaj élet.

Francia hadsereg indulása

Casablancában.

Pár nap múlva érkezik a világhírű

Hagenbeck állatkertje

című, eredeti fölvetelű mozgó fénykép
nagy látványosság.

Előadások: Hétköznap este 8, és 9
órákor.

Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4 től este
11-ig óránként.

Helyárak: Páholyülés 1 kor. I.
rendű 60 fill. II. rendű 40 fill. III. rendű
20 fillér.

Bérlet jegyek: Páholy jegy 6 sze-
mélyre 5 kor. 12 drb. I. rendű 6 kor. 12
prb. II. rendű 4 kor. 12 drb. III. rendű
2 korona.

Mindenemű jegyek este 7-ig előre
válthatók, Bán Kálmán ur fűszer és csem-
üzletében, collegium mellett. Csáthy Fe-
renc ur könyv és zenemű keresk. Piacz-
utca nagy templom mellet. — **Schwarz**
Dániel ur pipa üzletében, főtér a város
házzal szemben, Rencz Antal ur fodrász
üzletében Kossuth-utca, Neumann Sarolta
urbólgy dohánytőzsdéjében Főtér 60 sz.
Márkus Sándor borkeresk. Főtér (Hungá-
ria kávéház mellett.)

A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kéri

tisztelettel

Suchán és Winkler.

Kulcsár József

bronzműves. Debreczen, Szent-Anna-u. 6. sz

Készít mindennemű
sárgaréz és bronzárakat

légszesz acetylen és villamos
csillárokat, csillárok átalakítá-
sát petroleum és légszeszről
villamosra, vagy légszesz
és villamosra (combináltra)
Újja tisztításokat s minden

e szakmába vágó javításokat elfogad és
gyorsan, szakszerűen és jutányos árak
mellett eszközöl.

Levelező-lapcn tessék értesíteni, házhöz
megyek a munkát átvenni.

Iskolás fiúk és lányok

részére

**Ingek, nadrágok, szoknyák,
hálókabátok, harisnyák,
zsebkezdők, gallérok, ké-
zelők, nyakkendők** ➤➤➤

Intézetek részére előírás szerint

Donogán és Somossy-nál

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek ré-
szére, legelőnyösebben és a legnagyobb
szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építésvezetősége

(Piacz-u. 72.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, terveze-
tekkel és költségvetéssel bárkinek díjtala-
nul szolgál.

Világítótettek, csillárok és szerelvények dug választéka.

Telefon sz. 568. Telefon sz. 568.

Paplanok 2 50 krtól.

Tanév kezdetére

- Flu ing . . . . . 1 frtól.
- Férfi ing . . . . . 1.20.
- Galler minden állás 14—20 kr.
- Szines kézellő ötrétű 22 kr.
- Lábravaló . . . . . 45 krtól.

Gyermek- és férfi harisnyák,
női- és leány ingek, alsó szok-
nyák karton, sifon, clott, lüszter
és parchetből **oloso árban**
árusítatik

Doszpoly János utódánál

Tisza-palota.

Szines napernyők minden árban árusítatnak el.

Leány és fiu-ruhácskák keszen és rendelésre kapható.

Iroda áthelyezés.

Dr. Galánffy János

kir. közjegyző

irodáját

Piacz-u. 41. szám alá (I. emelet)

helyezte át.

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRO-vel.

Elismert legjobb különle-
gesség a bajusz növeszté-
sére és ápolására, mely meg
nem avasodó zsirmentes
nővényi balzsamos anya-
gokból készül.

Hatása gyors és biztos

Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán
csak 3 doboz küldetik 2
kor. 15 fillér, bérmentve
utánvétellel.

Egyedüli készítő:

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszervu” gyógyszerár.

Telefon 496. sz. Telefon 496 sz.

Uj tölgyfa hordók

minden nagyságban kapható

Porjes Sámuelnél

Szilágy-Somlyón, saját házánál.

ad 1108/1907. P. sz.

Hirdetmény.

Az idevonatkozó egyházmegyei ha-
tározat és az uj Egyházi Törvények
I. sz. törvénycikk 19. §-ának rendelke-
zése alapján ezennel közhírré tétetik,
hogy a választók névjegyzéke f. évi
aug. 31-től szeptember 10-ig lesz az
egyház számvevői hivatalának hivata-
los helyiségében közszemlére kitéve s
ugyanott bárki által megtekinthető.
Ugyancsak ez idő lehet a névjegyzék
ellen felszólamlást írásban beadni. A
felszólamlási jog mindegyik önjogu adó-
zót megilleti. A felszólamlások felett a
presbytérium, vagy ennek e célra ki-
küldött öt tagu bizottsága legkésőbb
szept. 21-ig határoz és határozatait
kézbesítetteli. A határozat ellen október
6-ig bezárólag felebbezésnek van he-
lye az espereshez, ki a választók név-
jegyzékébe való felvétel megadása vagy
megtagadása felett legkésőbb okt. 16.
végérvényesen határoz. Azon felszó-
lamlók, illetve felebbezők, kik a név-
jegyzékből adóhátralék miatt hagyattak
ki, de a felszólamlási, illetve felebbe-
zési határidő alatt tartozásaikat kifizet-
ték s ezt igazolják, a bizottság, illetve
az esperes által a névjegyzékbe fel-
veendők.

A presbytérium.

(Ágyterítők 1.20-tól. Fianel takaró 1.50)

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a
egykisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szer-
dett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásá-
rának válaszlevelét csatolni.

Szülők figyelmébe! Én 27 éves róm kath.
önálló fodrász mester vagyok, ismeret-
ség hiányából Debreczen vagy környé-
kéről megköszönnék, hozomány megki-
vántatik. Fényképes ajánlatot kérek
Posta resztant, Esztergom. Jellegre „Ott
találom meg a párom“

Kitűnő, szép, nemes csemege szőlőt kosár-
vételnél (nagyban és kicsinybeni eladás)
igen olcsó árak mellett ajánl Wolf R.
Kandia-utca 15. sz.

Egy rőfös és rövidáruban jártas segéd
felvétetik Sugár Dezsőnél Piacz u. 19.

Pénz- vagy biztosító intézetnél ügyvédi,
vagy bármiféle irodában alkalmazást
keres végzett fiatal ember. Czim a ki-
adóban.

Úraságoktól levetett ruhákat veszek a leg-
magasabb árban Neumann M. Bádógos-
utca 2.

Fiatalkereskedő segéd felvétetik Miklós-u.
22. sz. a.

Csemege szállót ajánlok kereske-
dők- és magán- fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár
mellett. Darvas Miksa szálló kivitele
Debreczen. Telefon 294.

Csizmadia tanoncokat
napibér fizetés mellett szegődtetünk.
Napibér I. év 60 fillér, II-ik év 80 fillér,
III. év 100 fillér, IV-ik év 120 fillér.

Csizmadiák
termelő és árucarnoka
(Margit fürdő telep.)
Debreczenben.

Csinos sarok ház Boldogfalva-u. 2. szám,
igen közel a piacához, kedvező fizetési
feltételek mellett, családi körülmények
miatt eladó. A ház 10%-ot jövedelmez.
Értekezhetni ugyanott.

Fél áron!

Tankönyvek. Az összes
fiú- és leány iskolák-
ban használandó tan-
könyvek fél áron csak
Harmathy antiquariu-
mában kaphatók Deb-
reczen, Fűvészkert-u.
14. A világhírű Pique,
Progress szivarka hüve-
lyek egyedüli elárusi-
tója.

Vasesztergályos és géplaka-
tos tanoncok gépműhelybe felvétetnek
Deák Ferencz-utca 22.

Asszonyok felvétetnek uri házhöz. Czim a
kiadóba.

Házmester kerestetik. Gyermektelen ház-
pár. Czim a kiadóhivatalban.

Egy szoba, konyha Bercsényi u. 69. sz. a.
szept. 15 ikére kiadó. Értekezhetni a
déli órákban.

Hoffmann és Kronovits könyvnyomdája Debreczen, Piacz-u. 49. — Kurzweil János és Társa Budapesti festőgyárának festékével

Egy intelligens izr. családnál 3 fiú teljes
ellátásra elfogadtatik. Czim a kiadóba.

Két batorozott szoba szép előszobával együtt
vagy külön-külön is azonnal kiadó a
Baross-utca 13. szám alatt. Kapu alatti
bejárat.

Több rendbeli lakás kiadó Hunyadi-u. 17.

Nagy Zoltán Szegedi kir. t. sz. bíró **telek-**
könyvi vizsgára készülők kézikönyve meg-
jelent és Hoffmann és Kronovits kiadó
ezégnél Debreczenben 2 k. 10 fillér be-
küldése ellenében és minden hazai könyv-
kereskedőnél kapható.

Kézi és tanuló lányok fizetéssel azonnali
lelépésre felvétetnek Borosy Gyuláné-
nél Baithyányi utca 6. sz.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat
igen tisztességes árban vesz Rósenberg
Béni Bádógos-u. 4. sz.

Bercsényi u. 16. szám alatt egy nagy kapu
és egy kis kapu eladó.

Legbiztosabb szépítőszert a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkiválóbb szer szépítő,
májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztá-
talanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá-
való „Fáy“ szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1-2-3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel-
és külföldi gyógyszer különlegességeknek,
pipere cikkeknek és hasonszerű gyógy-
szereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru“ gyógyszer-tár.

Telefon 496 sz. Telefon 496 sz.

Ha **köszvényben** vagy **osuzban** szenved, ha **rheumaticus**
bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak
elismert

Tölgyfa-balzsamo

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfáj-
dalmasabb **köszvényes** vagy **osuzos** betegségeket, hát és
deréktájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa balzsam a balzsamok királya

mert **hatása gyors s biztos.** Mint lob és daganatoszlító szer is
páratlan! Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a **tölgyfa balzsam** a leg-
jobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen fel-
talált összes szerek között.

1 üveg tölgyfabalzsam ára 1 korona 50 fillér.

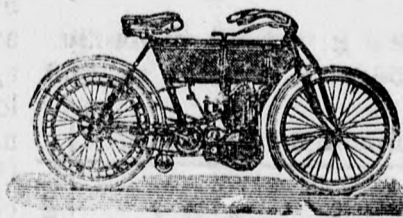
Kapható

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában

Debreczenben.

Rozenberg és Hammer

DEBRECZEN, Piacz-utca 8., a kereskedelmi akadémia palotájában.

Kerékpárok és alkatrészekről árjegyzéket
ingyen küldünk. A legnagyobb kerékpár
raktár, kerékpár alkatrészek, gummik óriási
raktára, meglepő olcsó árak. Egyedüli kép-
viselete a hírneves „Puch“-féle kerékpárnak.
„Elite“ kerékpárok, a legkedveltebb és leg-
szélesebb modellek.

Értesítés.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy a 30 év óta fennálló posztó
és kézműáru nagykereskedésemet **divat gyapjuszövet és bélés**
áruosztályllyal bővítettem ki.

Raktáron tartok: **hazai, angol, skót, öltöny, felöltő és**
téli kabát szöveteket, selyem, bársony mellény és bélésárukat.

Előnyös összeköttetésem folytán azon kellemes helyzetben va-
gyok, hogy a **legolcsóbb határozott gyári árakban** számíthatom.

Kivánatra mintákkal is szolgálhatok, vagy kiválasztás végett ház-
hoz küldöm a végeket.

B. pártfogásukat kérve, vagyok

tisztelettel

Mindennap más kirakat!

Fischer Adolf,
Piacz-utca 61. szám.